

ทบทวนการสร้างข้อสอบ

1. กำหนดจุดมุ่งหมายของการออกข้อสอบ

2. ศึกษาสาระการเรียนรู้ : เนื้อหา : ตัวชี้วัด

3. เขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม : ตัวชี้วัด

4. เขียนข้อสอบ ตาม จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

5. รวบรวมข้อสอบ ทำเป็นแบบทดสอบ

การเขียนข้อสอบวัดพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain)

Bloom ได้จำแนกจุดประสงค์ทางการศึกษาเฉพาะพฤติกรรมทางด้านพุทธิพิสัยออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่

1. ความรู้ความจำ (Knowledge)
2. ความเข้าใจ (Comprehension)
3. การนำไปใช้ (Application)
4. การวิเคราะห์ (Analysis)
5. การสังเคราะห์ (Synthesis)
6. การประเมินค่า (Evaluation)

1. ความรู้ความจำ (Knowledge)

1.2 ความรู้ในวิธีการดำเนินการ

- ระเบียบแบบแผน เช่น การไว้ทุกข์ของคนไทยใช้เสื้อผ้าสีอะไร
- ลำดับขั้นและแนวโน้ม เช่น เมล็ดพืชจะงอกส่วนใดก่อน
- การจัดประเภท เช่น คำใด ไม่เข้าพวก
- เกณฑ์ เช่น อาหารดีมีลักษณะอย่างไร
- วิธีการ เช่น ควรขยายพันธุ์เงาะด้วยวิธีใดจึงจะเหมาะสม

1. ความรู้ความจำ (Knowledge)

1.3. **รู้ในความคิดรวบยอดในเนื้อเรื่อง** เป็นความสามารถในการค้นหาหลักการหรือหัวใจของเรื่อง

- **หลักวิชาและการขยายความ** เช่น ดอกกุหลาบ ดอก
รักเร่ และดอกเยอบีร่า มีลักษณะใดเหมือนกัน

- **ทฤษฎีและโครงสร้าง** เช่น การจำแนก ต้นหญ้า ต้น
ข้าว ต้นไผ่ เป็นประเภทเดียวกันหรือไม่

2. ด้านความเข้าใจ (Comprehension)

เน้นการเข้าใจ ในเนื้อหาที่เรียนผ่านมา

2.1 การแปลความ แปลสิ่งซึ่งอยู่ระดับหนึ่ง ไปอีกระดับหนึ่ง

เช่น

- คำว่า “จิงก็ราข่าก็แรง” มีความหมายตรงกับข้อใด
- เหงือกปลาทำหน้าที่คล้ายกับอวัยวะส่วนใดของคน
- “พระอนุชา” ในเนื้อเรื่อง หมายถึงใคร
 - “He” ในบรรทัดที่ 5 หมายถึงใคร
 - อัน “ตัวพี” นี้ไร้ศฐานบรรดาศักดิ์.... “ตัวพี”

หมายถึงใคร

2. ด้านความเข้าใจ (Comprehension)

2.2 การตีความ เป็นการจับใจความสำคัญของเรื่องหรือการเอาเรื่องเดิมมาคิดในแง่ใหม่ เช่น

- เหตุใดต้นไม้เล็กที่ขึ้นอยู่ใต้ต้นไม้ใหญ่จึงมีลำต้นสูงชะลูด
- อาจารย์คนหนึ่งไปสอนห้องไหน นักเรียนก็สอบตกเป็นส่วนใหญ่ แสดงว่าอาจารย์ท่านนั้นเป็นอย่างไร
- จากเรื่องที่ย่าน จะตั้งชื่อเรื่องว่าอย่างไรจึงจะเหมาะสม
- จากเรื่องที่ย่าน สรุปได้ว่าอย่างไร
- ใจความสำคัญของบทอ่านนี้ ได้แก่อะไร

2. ด้านความเข้าใจ (Comprehension)

2.3 การขยายความ เป็นการคาดคะเนหรือคาดหวังว่าจะเกิดขึ้นในอดีต หรืออนาคต โดยอาศัยแนวโน้มที่ทราบมาเป็นหลัก
เช่น

- ถ้าภาคอีสาน แห้งแล้งติดต่อกัน 10 ปี สิ่งใดจะเกิดขึ้น
- ถ้าแรงโน้มถ่วงของโลกลดลงจะเกิดอะไรขึ้น
- จากเรื่อง เหตุการณ์จะเป็นเช่นไร
- จากเรื่องนักเรียนคิดว่าจะเกิดอะไรขึ้นต่อไปถ้า.....
- ถ้าเหตุการณ์นี้เกิดขึ้นจริง..... แล้วจะเป็นเช่นไร

3. การนำไปใช้ (Application)

เป็นการนำความรู้ในเรื่องราวใดๆ ไปใช้ในสถานการณ์จริง ในชีวิตประจำวันหรือสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกัน แก้ปัญหาที่แปลกใหม่ เช่น

- คนที่มีหน้าตาซีดเซียวควรรับประทานอาหารอะไร
- ถ้าไม่มีแอลกอฮอล์มาเชื้อโรค จะใช้อะไรแทน
- อุปกรณ์ชนิดใดเปลี่ยนพลังงานกลเป็นพลังงานไฟฟ้า
- ถ้าไม่มีมิดไนห้องครัวจะใช้อะไรแทน
- ถ้าต้องการรับประทานอาหารให้ครบ 5 หมู่ นักเรียนจะเลือกอาหารจากชุดใด

1. คนที่เป็นโรคปากนกกระจะจอกจะรับประทานอาหารจานใด

ก. แกงไตปลา น้ำพริกขี้หน่อ

ข. ผัดผักบุ้ง ยำปลาเค็ม ข้าวต้ม

ค. โจ๊กข้าวกล้อง ไข่เค็ม

ง. ต้มส้มปลากระบอก ข้าวเปล่า

2. ถ้าไม่มี Microsoft Word แต่ต้องการพิมพ์งาน นักเรียนจะ

ใช้โปรแกรมใด

ก. Paint Brush

ข. Excel

ค. Powerpoints

3. $5 + 25 + 32 =$

ก. 60

ข. 61

ค. 62

ง. 63

4. ถ้าไม่มีไม้กวาด แต่ต้องการกวาดบ้านจะใช้อะไรแทนดีที่สุด

ก. ผ้า

ข. กระดาษ

ค. ทางมะพร้าว

ง. ทุย

5. A: How di!
- B:
- a. Hi, how is that?
 - b. How do you do?
 - c. Yes, it is.
 - d. Yes, here you are.

6. ถ้าต้องการล้างผัก แต่ไม่มีด่างทับทิมจะใช้อะไรแทน
- ก. Sodium Glutamate
 - ข. Sodium Bicarbonate
 - ค. Sodium octopus
 - ง. Sodium calcium

4. การวิเคราะห์ (Analysis)

4.1 วิเคราะห์ความสำคัญ คือการจำแนกความสำคัญของสิ่งต่าง ๆ มักตั้งโจทย์ว่า “สิ่งใดสำคัญที่สุด”

- การจำแนกพวกสัตว์ออกเป็นไฟลัมยึดสิ่งใดเป็นสิ่งสำคัญ
- ในประเทศไทยแม่น้ำสายใดสำคัญที่สุด
- สิ่งใดสำคัญต่อร่างกายของเราที่สุด
- สิ่งใดสำคัญต่อต้นไม้มากที่สุด
- สิ่งใดสำคัญต่อครอบครัวมากที่สุด
- อาหารชุดใดมีความสำคัญต่อคนที่ตั้งท้องมากที่สุด
- เครื่องมือชุดใดที่สำคัญ/จำเป็นต่อ..... ที่สุด

4. การวิเคราะห์ (Analysis)

4.2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ มักเขียนโจทย์ว่า มี ความสัมพันธ์กันหรือไม่ สัมพันธ์กับสิ่งใด

- การทำสงครามระหว่างสุมาอี้กับขงเบ้งเปรียบได้กับข้อใด
- พ่อครัว คู่กับ อาหาร แล้วคู่ใดมีความสัมพันธ์คล้ายกัน
- 2 . 4. 8. 16
- 3 . 9. 27.
- ปลา : โปรดีน แบ้ง : คาร์โบไฮเดรต พักทอง :

4. การวิเคราะห์ (Analysis)

1. ปลา : โปรตีน

ก. ส้ม : เปรี้ยว

ข. มะนาว : วิตามิน

ค. แดงโม : หวานเย็น

ง. พุทรา : กรอบ

4. การวิเคราะห์ (Analysis)

2. 2 : 4 3 : 6 แล้ว

ก. 3 : 6

ข. 3 : 9

ค. 4 : 8

ง. 9 : 18

4. การวิเคราะห์ (Analysis)

4.3 วิเคราะห์หลักการหรือ เหตุผล เป็นการพิจารณาว่าสิ่งย้อย นั้นทำงานหรือเกาะยึดกัน ได้เพราะใช้หลักการใดเป็นแกนกลาง

- การเคลื่อนที่ของสิ่งใด ใช้หลักการติดกับชนิดอื่น
- เพราะเหตุใดมนุษย์จึงต้องช่วยกันปลูกต้นไม้
- เพราะเหตุใดรถจึงต้องมีกันชนหน้า
- การที่เรานั่งรถแล้วเวียนศีรษะ เพราะเหตุใด
- คำถามข้างล่างนี้ หาคำตอบไม่ได้เพราะโจทย์ไม่ได้บอกอะไร

“ ไม้ 3 ท่อน ยาวท่อนละ 12, 24 และ 30 หน่วย ต้องการตัด ทั้ง 3 ท่อน ให้ยาวเท่ากัน โดยไม่ให้เหลือเศษ แต่ละท่อนยาวกี่ หน่วย”

5. การสังเคราะห์ (Synthesis)

5.1 สังเคราะห์ข้อความ เป็นการนำเอาความรู้และประสบการณ์มาปรับปรุงขึ้นใหม่เป็นเรื่องราวใหม่ (ควรเขียนเป็นอรรถนัยเพราะต้องอธิบาย) สามารถออกเป็นแบบเลือกตอบได้ เช่น

- เมื่ออ่านหนังสือรามเกียรติ์แล้วทำให้นึกถึงคำกล่าวข้อใด
- จงพิจารณาข้อความข้างล่างนี้เฉพาะส่วนที่ขีดเส้นใต้ว่าควรแก้ไขอย่างไรจึงจะทำให้ข้อความทั้งหมดถูกต้อง

เขาอยู่ใกล้โรงเรียนมากและเขาก็ยังมาโรงเรียนสายเสมอ “บ้าน

5. การสังเคราะห์ (Synthesis)

5.2 สังเคราะห์แผนงาน เป็นการวัดความสามารถในการเขียนโครงการ แผนปฏิบัติการ หรือการวางแผนกิจกรรมงานต่างๆ ว่าต้องทำอะไร เตรียมอะไร มีขั้นตอนอย่างไร

- คำใดมีความหมายถึงการวางแผนล่วงหน้า
- ทำอย่างไรการแข่งขันกีฬาที่โรงเรียนอื่นจึงจะมีโอกาสชนะ
- วิธีการใดจะทำให้ทราบว่าเครื่องชั่งชั่งได้ตรงกับความเป็นจริง

5. การสังเคราะห์ (Synthesis)

5.3 สังเคราะห์ความสัมพันธ์ เป็นการเอาความสำคัญและหลักการมาผสมผสานให้เป็นเรื่องเดียวกัน ทำให้เกิดเป็นสิ่งใหม่

- วิธีอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ดี คือ การปลูกป่าและไม่ทำลายป่า แต่จะให้ได้ผลต้องเปลี่ยนลักษณะนิสัยของมนุษย์เกี่ยวกับอะไร
- อากาศจะร้อนอบอ้าวก่อนฝนตก ถ้าอากาศไม่ร้อนอบอ้าวดังนั้นจะสรุปได้อย่างไร

6. การประเมินค่า

6.1 อาศัยข้อเท็จจริงภายใน เป็นการประเมินค่าตามข้อเท็จจริงตามท้องเรื่องหรือตามสถานการณ์นั้นๆ เช่น

- จากเรื่องราวเกียรติ พิภพเป็นบุคคลอย่างไร
- การที่ดวงอาทิตย์ขึ้นทางทิศตะวันออกและตกทางทิศตะวันตกทุกวัน เหมาะสำหรับใช้พิสูจน์ความจริงของเรื่องใดได้ดีที่สุด

6. การประเมินค่า

- 6.2 อาศัยเกณฑ์ภายนอก** เป็นการประเมินค่าโดยใช้เกณฑ์จากสิ่งภายนอก เช่น
- ตามประเพณีไทย ถือว่านางวันทองเป็นคนดีหรือไม่
 - ในสายตาของนักชาตินิยม ถือว่าพิเภกเป็นบุคคลอย่างไร
 - ควรใช้หลักเกณฑ์ใดเพื่อวินิจฉัยว่า นาฬิกาเรือนใดมีคุณภาพดี
(ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ , สร้างด้วยบริษัทที่เชื่อถือ, มีใบรับรอง, บอกเวลาตรงกับสัญญาณวิทยุ, เป็นชนิดเดียวกับที่สถานีวิทยุใช้)

ออกข้อสอบแบบไหนเรื่อง สังข์ทอง

นักเรียนสามารถบอกข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องสังข์ทองได้

1. ท้าวสามลมีลูกสาวทั้งหมดกี่คน

รู้จำ

ก. 6 คน ข. 7 คน ค. 8 คน

2. จากเรื่องสังข์ทองนักเรียนนำมาสนใจเกี่ยวกับอะไร

ก. อย่่ามองคนแต่เพียงภายนอก

เข้าใจ

ข. ความดีจริงใจได้ดี

ค. ลำบากก่อนสบายทีหลัง

3. รจนาทัดสินใจเสี่ยงทายเลือกคู่ แสดงว่ารจนามีนิสัย
เช่นไร

ก. ไม่มีความคิดเป็นของตนเอง

ข. เชื่อมั่นในความคิดของตนเอง

ค. การเชื่อฟังพ่อแม่

เข้าใจ

4. ตัวละครตัวใดต่อไปนี้สำคัญที่สุดเกี่ยวกับ
ประชาธิปไตย

ก. รจนา ข. เจ้าเงาะ ค. หกเขย

วิเคราะห์ความสำคัญ

ออกข้อสอบแบบไหนเรื่อง กระจ่ากับเต่า

1. มีสัตว์ในท้องเรื่องกี่ชนิด

ก. 1

ข. 2

ค. 3

รู้จำ

2. จากเรื่องนี้ ตรงกับสุภาษิตข้อใด

ก. เข็นครกขึ้นภูเขา

ข. ตีตนเสมอท่าน

ค. ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น

เข้าใจ

3. เพราะเหตุใดกระต่ายจึงไม่ชนะ

เข้าใจ

ก. นอนหลับเพลิน

ข. เดินเล่น

ค. ความประมาท

4. จากนิทานเรื่องนี้นำไปใช้ประโยชน์ในแง่ใดมากที่สุด

ก. ตั้งใจเรียน ถึงแม้ยาก

ข. ตั้งใจกิน ถึงแม้จะไม่อร่อย

ค. ตั้งใจร้อง ถึงแม้ไม่ไพเราะ

นำไปใช้

ออกข้อสอบแบบไหนเรื่อง เด็กเลี้ยงแกะ

1. ตัวละครใดทำให้เกิดความวุ่นวาย

- ก. หมาป่า ข. เด็กเลี้ยงแกะ ค. แกะ

รู้จำ

นักเรียนสรุปความจากเรื่องที่ได้

2. จากเรื่องนี้มีความสำคัญเกี่ยวกับอะไร

- ก. การโกหก
ข. การพูดจาไพเราะ
ค. ความเพียรพยายาม

เข้าใจ

นักเรียนวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครได้

3. เด็กเลี้ยงแกะ : หมาป่า : โทก

ก. กระต่าย : เต่า : ความประมาท

ข. ราชสีห์ : หนู : อาหารอันอร่อย

ค. ชาวหา : งูเห่า : เลี้ยงไม่เชื่อง

วิเคราะห์ความสัมพันธ์

นักเรียนสามารถทำนายเหตุการณ์จากเรื่องเด็กเลี้ยงแกะได้

4. ถ้าเด็กเลี้ยงแกะไม่พูดโทก จะเกิดอะไรขึ้น

ก. หมาป่าไม่มากินแกะ

ข. คนจะมาช่วยเด็ก

ค. หมาป่าจะมาช่วยเลี้ยงแกะ

เข้าใจ ขยายความ

นักเรียนวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครได้

3. เด็กเลี้ยงแกะ : หมาป่า : โทก

ก. กระต่าย : เต่า : ความประมาท

ข. ราชสีห์ : หนู : อาหารอันอร่อย

ค. ชาวหา : งูเห่า : เลี้ยงไม่เชื่อง

วิเคราะห์ความสัมพันธ์

นักเรียนสามารถทำนายเหตุการณ์จากเรื่องเด็กเลี้ยงแกะได้

4. ถ้าเด็กเลี้ยงแกะไม่พูดโทก จะเกิดอะไรขึ้น

ก. หมาป่าไม่มากินแกะ

ข. คนจะมาช่วยเด็ก

ค. หมาป่าจะมาช่วยเลี้ยงแกะ

เข้าใจ ขยายความ

นักเรียนวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครได้

3. เด็กเลี้ยงแกะ : หมาป่า : โทก

ก. กระต่าย : เต่า : ความประมาท

ข. ราชสีห์ : หนู : อาหารอันอร่อย

ค. ชาวหา : งูเห่า : เลี้ยงไม่เชื่อง

วิเคราะห์ความสัมพันธ์

นักเรียนสามารถทำนายเหตุการณ์จากเรื่องเด็กเลี้ยงแกะได้

4. ถ้าเด็กเลี้ยงแกะไม่พูดโทก จะเกิดอะไรขึ้น

ก. หมาป่าไม่มากินแกะ

ข. คนจะมาช่วยเด็ก

ค. หมาป่าจะมาช่วยเลี้ยงแกะ

เข้าใจ ขยายความ

นักเรียนวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครได้

3. เด็กเลี้ยงแกะ : หมาป่า : โทก

ก. กระต่าย : เต่า : ความประมาท

ข. ราชสีห์ : หนู : อาหารอันอร่อย

ค. ชาวหา : งูเห่า : เลี้ยงไม่เชื่อง

วิเคราะห์ความสัมพันธ์

นักเรียนสามารถทำนายเหตุการณ์จากเรื่องเด็กเลี้ยงแกะได้

4. ถ้าเด็กเลี้ยงแกะไม่พูดโทก จะเกิดอะไรขึ้น

ก. หมาป่าไม่มากินแกะ

ข. คนจะมาช่วยเด็ก

ค. หมาป่าจะมาช่วยเลี้ยงแกะ

เข้าใจ ขยายความ

นักเรียนวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครได้

3. เด็กเลี้ยงแกะ : หมาป่า : โทก

ก. กระต่าย : เต่า : ความประมาท

ข. ราชสีห์ : หนู : อาหารอันอร่อย

ค. ชาวหา : งูเห่า : เลี้ยงไม่เชื่อง

วิเคราะห์ความสัมพันธ์

นักเรียนสามารถทำนายเหตุการณ์จากเรื่องเด็กเลี้ยงแกะได้

4. ถ้าเด็กเลี้ยงแกะไม่พูดโทก จะเกิดอะไรขึ้น

ก. หมาป่าไม่มากินแกะ

ข. คนจะมาช่วยเด็ก

ค. หมาป่าจะมาช่วยเลี้ยงแกะ

เข้าใจ ขยายความ

นักเรียนวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครได้

3. เด็กเลี้ยงแกะ : หมาป่า : โทก

ก. กระต่าย : เต่า : ความประมาท

ข. ราชสีห์ : หนู : อาหารอันอร่อย

ค. ชาวหา : งูเห่า : เลี้ยงไม่เชื่อง

วิเคราะห์ความสัมพันธ์

นักเรียนสามารถทำนายเหตุการณ์จากเรื่องเด็กเลี้ยงแกะได้

4. ถ้าเด็กเลี้ยงแกะไม่พูดโทก จะเกิดอะไรขึ้น

ก. หมาป่าไม่มากินแกะ

ข. คนจะมาช่วยเด็ก

ค. หมาป่าจะมาช่วยเลี้ยงแกะ

เข้าใจ ขยายความ